

ДОДАТОК А
Копії публікацій

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО)
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРИ ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ ТА
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ**

Харків 2019

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО)
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРИ ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ ТА
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ**

Рекомендовано рішенням НМР
Харківського національного
університету радіоелектроніки
Протокол від 24.02.2011 № 6

Харків 2019

УДК 65.012.8 + 658.5:330.4

Редакційна колегія:

Полозова Т.В., доктор економічних наук (завідувач кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою),

Соколова Л.В., доктор економічних наук (професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою),

Костін Ю.Д., доктор економічних наук (професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою),

Лепейко Т.І., доктор економічних наук (професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою).

Відповідальний секретар – Помогалова Н.В.

Збірник наукових праць здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою/ за ред. Т. В. Полозової та ін. Харків: Харківський національний університет радіоелектроніки, 2019. 133 с.

Збірник містить наукові статті здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки, які навчаються за спеціальностями 051 Економіка освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика» та 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Управління фінансово-економічною безпекою». Статті подано в авторській редакції.

© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2019

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2019

ЗМІСТ

1. AL-FAKHORE ESKNDER SULIAMAN SALTU. Analysis of Theoretical and Methodical Approaches to Assessing the Competitiveness of Enterprises.....	5
2. OMODARA OLUWATOBI OLAMIDE. Theoretical Aspects of Assortment Formation at the Enterprise.....	10
3. PENG GILBERT CHE. Mathematical Model of Company's Marketing Diagnostics.....	15
4. TERFAS AHMED MASOUD ALI. Financial Analysis as a Key Element of Enterprise's Economic Activity.....	19
5. ГЛУЩУК А. В. Методичні аспекти оцінки стану системи економічної безпеки підприємства.....	23
6. ДМИТЕРКО Н. Ю. Методичне забезпечення діагностики кризового стану підприємства.....	28
7. ЗІНОВ'ЄВА І. А. Джерела і чинники загроз економічній безпеці підприємства.....	33
8. ЛЬБІНА А. О. Фінансова безпека банку як основа його стійкості.....	38
9. КОНОНОВА О. С. Стратегічне забезпечення фінансово-економічної безпеки комерційних банків.....	43
10. ЛАШИНА А. Г. Загрози економічній безпеці логістичного підприємства.....	47
11. ЛЕВЧЕНКО М. В. Етапи управління кредитним ризиком в системі економічної безпеки комерційного банку.....	52
12. ЛИТВИН С. В. Система соціально-економічної безпеки компанії як основа її стратегії.....	56
13. ЛИТОВЧЕНКО В. О. Корпоративна безпека підприємства: теоретичні аспекти.....	60
14. ЛОТВИНОВА В. В. Використання ризик-менеджменту для забезпечення економічної безпеки ІТ-підприємства.....	64
15. ЛЮБІЧЕВА О. І. Дослідження розвитку регіонів України.....	68
16. МАЗУРА А. Ю. Методи та моделі оцінки комунікативної ефективності рекламної діяльності підприємства.....	72
17. МОСКАВЦОВА К. О. Структурна модель прогнозування облікової ставки Національного банку України.....	77
18. НАЛЬОТКІНА М. С. Кадрова безпека як елемент системи економічної безпеки підприємства.....	81
19. ПОКАСЬ А. В. Дослідження поняття «кадрова безпека» підприємства... ..	85
20. ПОШИТА А. М. Суть грошових потоків в контексті забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.....	90
21. САМОЙЛОВА М. Р. Формування комплексної оцінки безпеки дистриб'ютора.....	96
22. СТОЙКА М. В. Інвестиційна привабливість підприємства.....	100
23. СТОЙКА О. В. Формування стратегії підприємства як необхідна умова його розвитку.....	106

Литовченко В.О.,
науковий керівник
Мусієнко В.О., к.т.н., доцент

КОРПОРАТИВНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

В статті розглянуто теоретичні аспекти поняття «корпоративна безпека» підприємства. Розкрито такі основні напрямки цього поняття як: зміст та функції корпоративної безпеки, сукупність ключових завдань корпоративної безпеки та її структуру з точки зору ресурсно-функціонального підходу та теорії систем.

В статье рассмотрены теоретические аспекты понятия «корпоративная безопасность» предприятия. Раскрыты такие основные направления этого понятия как: содержание и функции корпоративной безопасности, совокупность ключевых задач корпоративной безопасности и её структура с точки зрения ресурсно-функционального подхода и теории систем.

Корпоративні підприємства, будучи найбільш чисельною групою підприємств в національній економіці, здійснюють фінансово-господарську діяльність в умовах високої мінливості та складної передбачуваності зміни впливу основних зовнішніх та внутрішніх загроз, що актуалізує важливість удосконалення функціонування існуючої системи безпеки, ключовою складовою якої повинен стати механізм управління корпоративною безпекою. Важливість створення такого механізму обумовлено також і специфікою забезпечення безпеки в умовах корпоративних структур, коли існує реальна неузгодженість в інтересах основних учасників, тобто великих та дрібних акціонерів й менеджерів, а також протиріччя в інтересах підприємства й суб'єктів зовнішнього середовища, що повинно поєднуватися із необхідністю досягнення та підтримання необхідного рівня стійкості й стабільності фінансово-господарської діяльності [1, с. 62].

Корпоративна безпека – це стан корпоративної системи в межах граничних значень і здатність протидіяти загрозам та забезпечувати реалізацію власних інтересів.

В цілому зміст корпоративної безпеки як функції (діяльності) полягає у:

- виявленні внутрішніх і зовнішніх загроз, їхніх причин, умов і джерел походження;
- формуванні граничних показників (індикаторів) економічної безпеки;
- моніторингу розвитку загроз і небезпеки, оцінці їхніх можливих наслідків (процесу розвитку і перетворювання загрози у небезпеку тощо);
- проведенні експертизи рішень, які приймаються з точки зору економічної безпеки;

- формуванні нормативно-правової бази та моделей економічної безпеки для протидії загрозам (концепції з економічної безпеки організації, положення, внесення змін до функціональних обов'язків посадових осіб тощо);
- формуванні організаційних структур та створенні відповідних умов для забезпечення корпоративної безпеки;
- розробці та проведенні загальних і спеціальних заходів з корпоративної безпеки, які реалізуються в усіх напрямках і видах діяльності [2, С. 165-166].

Суть системного підходу у трактуванні поняття «корпоративна безпека» полягає у визначенні її як системи безпечного функціонування бізнесу, яка включає в себе певний комплекс системотворчих елементів. Ці системотворчі елементи пов'язані між собою та постійно чинять вплив один на одного.

Корпоративна безпека включає в себе велику кількість понять, регламентів і систем: це й ефективний процес виробництва та реалізації продукції, і забезпеченість фінансовими ресурсами, і режим захисту комерційної таємниці, внутрішня робота зі співробітниками з метою запобігання негативних явищ, і внутрішня контррозвідка, і службові розслідування за загрозовими безпеці сигналами й фактами, й інформаційно-аналітична робота в інтересах безпеки та, нарешті, технічний і фізичний захист підприємства, організації, установи [3, с. 157].

Сукупність ключових завдань корпоративної безпеки підприємства представлено на рис. 1 [4, С. 94-95].

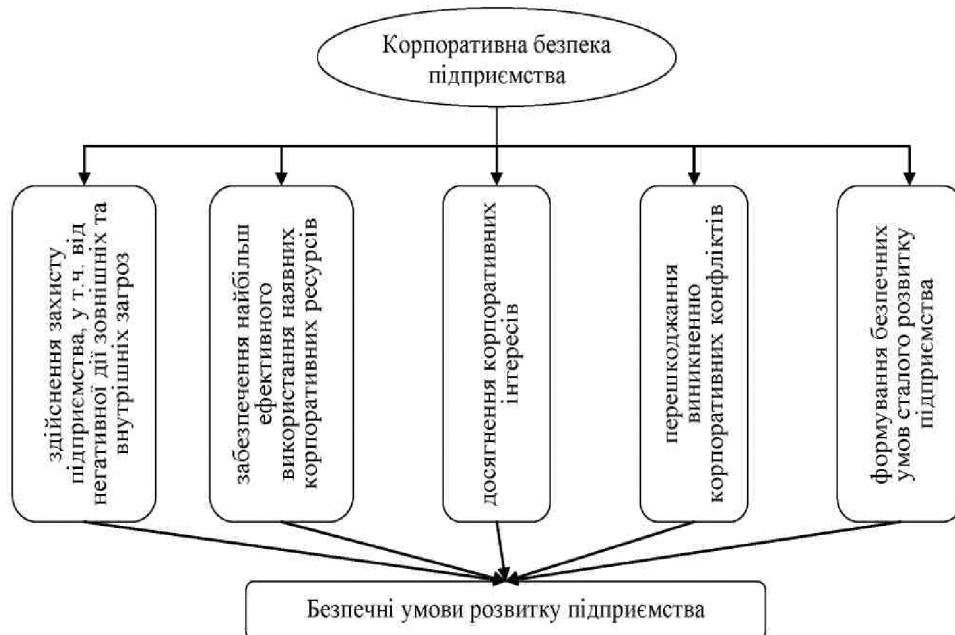

Рисунок 1 – Завдання корпоративної безпеки підприємства

Відштовхуючись від структуризації економічної безпеки представниками ресурсно-функціонального підходу та виходячи з позиції теорії систем, можна запропонувати виділити шість складових корпоративної безпеки підприємства: фінансово-економічну, організаційно-управлінську, техніко-технологічну, інтелектуально-кадрову, інформаційну та силову безпеки, які, у свою чергу, структуровано на підсистеми нижчих рівнів (рис. 2).

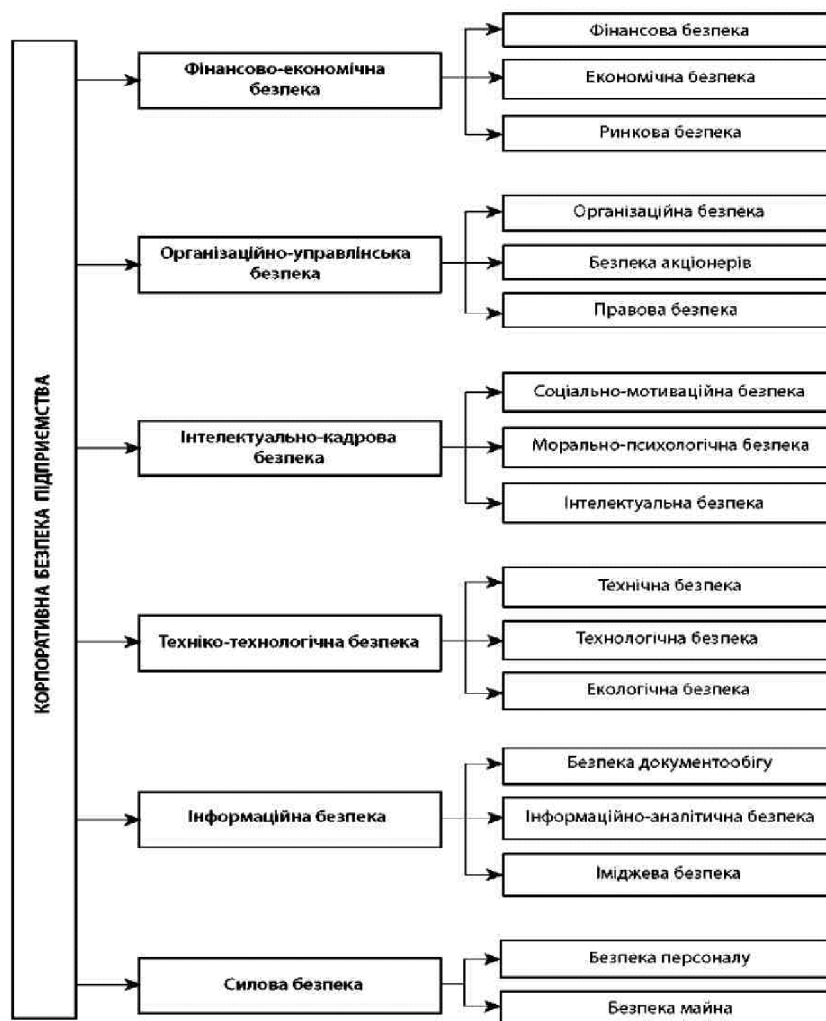

Рисунок 2 – Структура корпоративної безпеки підприємства

Фінансово-економічна складова корпоративної безпеки характеризується станом найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів підприємства, забезпечення фінансової стійкості, ліквідності та прибутковості діяльності, а також досягнення максимальних обсягів збуту продукції підприємства внаслідок ефективного просування, стимулювання продажу та врахування потреб споживачі.

Організаційно-управлінська складова корпоративної безпеки підприємства передбачає гарантування законних прав та інтересів акціонерів, забезпечення рівноваги впливу між учасниками корпоративних відносин, підвищення прозорості корпоративного управління та запровадження і дотримання правил раціонального менеджменту та належного контролю.

Інтелектуально-кадрова складова корпоративної безпеки спрямована на досягнення високого кваліфікаційного рівня персоналу, забезпечення сприятливого морально-психологічного клімату в колективі, розвиток креативного мислення та творчого підходу працівників.

Техніко-технологічна складова корпоративної безпеки полягає в забезпеченні відповідності застосовуваних на підприємстві техніки та технологій сучасним світовим аналогам і дотриманні чинних екологічних норм.

Інформаційна складова корпоративної безпеки спрямована на ефективне інформаційно-аналітичне забезпечення господарської діяльності підприємства, представлення підприємства у середовищі партнерів та конкурентів, захист інформаційних ресурсів.

Силова складова корпоративної безпеки полягає в забезпеченні фізичної та моральної безпеки співробітників, гарантуванні безпеки майнових та фінансових ресурсів [5, С. 282-283].

Отже, корпоративна безпека – це складний та багатофункціональний механізм в структурі управління підприємством. Складність в побудові та управлінні цим механізмом, перш за все, полягає в тому, що необхідно не тільки постійно проводити моніторинг та прогнозування внутрішнього стану та загроз на підприємстві, але й водночас урахувати стрімкі зміни зовнішнього середовища. Одним з головних аспектів цього механізму є людські ресурси. Адже саме поведінку людини в той чи іншій ситуації передбачити найбільш складно.

Перелік джерел посилання

1. Шира Т. Б. Механізм управління корпоративною безпекою промислових підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 44. С. 62-65. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/44_2019/14.pdf
2. Франчук В. І. Теоретичні засади корпоративної безпеки. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 7 (97). С. 161-167.
3. Онищенко С. В., Савицька О. І. Економічна безпека підприємства як підсистема корпоративної безпеки. *Комунальне господарство міст*. 2011. № 100. С. 153-162.
4. Шира Т. Б. Корпоративна безпека підприємств в Україні: визначення ключових загроз. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. № 6. Том 29 (68). С. 93-96.
5. Кіпчарська Я. М. Функціональна структура корпоративної безпеки підприємства. *Бізнес Інформ*. 2015. № 3. С. 279-284.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

МАТЕРІАЛИ 23-го МІЖНАРОДНОГО
МОЛОДІЖНОГО ФОРУМУ

«РАДІОЕЛЕКТРОНІКА І МОЛОДЬ
У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 – 18 квітня 2019 р.

Том 10

КОНФЕРЕНЦІЯ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ
КІБЕРНЕТИКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»

Харків 2019

Програмний комітет конференції

Полозова Т.В.	д.с.н., проф. кафедри ЕК ХНУРЕ
Костін Ю.Д.	д.с.н., проф. кафедри ЕК ХНУРЕ
Соколова Л.В.	д.с.н., проф. кафедри ЕК ХНУРЕ
Гурін В.М.	д.т.н., проф. кафедри ЕК ХНУРЕ
Кирій В.В.	к.с.н., доц. кафедри ЕК ХНУРЕ
Мурзабулатова О.В.	ст. викл. кафедри ЕК ХНУРЕ

23-й Міжнародний молодіжний форум «Радіоелектроніка і молодь у XXI столітті». Зб. матеріалів форуму. Т. 10. – Харків: ХНУРЕ, 2019. – 186 с.

В збірник включені матеріали 23-го Міжнародного молодіжного форуму «Радіоелектроніка і молодь у XXI столітті».

Видання підготовлено кафедрою економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки

61166 Україна, Харків, просп. Науки, 14
тел./факс: (057) 7021397

E-mail: mse@xnupe.ua

© Харківський національний університет радіоелектроніки (ХНУРЕ), 2019

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Литовченко В.О.

Науковий керівник – ст. викладач Солодкий В.С.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. ЕК, тел. (057) 702-14-90)
e-mail: veta19970930@gmail.com

The given work is devoted to the issues of responsibility for violation of legislation on personal data protection. It is necessary to study the issue due to the high importance of personal data in contemporary world. The unlawful collection, storage, use or spreading of confidential information about a person without his or her consent or the spreading of such information in a public speech, a work that is publicly displayed or in the media shall be punished by a fine of up to fifty non-taxable minimum incomes of citizens or by corrective labour for up to two years, or by arrest for up to six months, or by restriction of liberty for up to three years.

Відповідальність за порушення законодавства про захист персональних даних передбачена статтею 182 Кримінального кодексу України «Порушення недоторканності приватного життя».

Незаконний збір, зберігання, використання або поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди або поширення цієї інформації у публічному виступі, творі, що публічно демонструється, або в засобах масової інформації, - карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років.

Відповідно до ст.32 Конституції України ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Предметом злочину є конфіденційна інформація про особу.

Нею є відомості про приватне життя особи, які представляють його особисту або сімейну таємницю (зокрема, інформація про освіту, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, дату і майновий стан і інші персональні дані про особу) і поширюються за його бажанням відповідно до передбачених умов.

Під приватним життям особи розуміється сфера життєдіяльності окремої особистості, яка включає в себе зв'язки з іншими людьми, його особисті справи, сімейні стосунки тощо, тобто все, що пов'язано з його способом життя і не має публічного характеру. Особисту таємницю

подають відомості про приватне життя конкретної особи, які ця особа бажає зберегти в таємниці від інших осіб.

З об'єктивної сторони порушення особистому житті полягає в неправомірному втручанні в особисте чи сімейне життя особи, порушень особистого або сімейного життя, які можуть проявитися в таких формах:

- незаконний збір конфіденційної інформації про особу;
- незаконне зберігання такої інформації;
- незаконне використання;
- незаконне розповсюдження конфіденційної інформації про особу;
- поширення її в публічному виступі, творі, що публічно демонструється, чи в засобах масової інформації.

Збір конфіденційної інформації про особу передбачає отримання її будь-яким способом, в т.ч. і викрадення. Якщо збір таких відомостей пов'язаний з порушенням недоторканності життя або порушенням таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер, вчинене слід кваліфікувати за сукупністю злочинів - за ст.182 і ст. 162 або ст. 163.

Використання конфіденційної інформації про особу - це використання винним за власним розсудом відомостями, які представляють особисту або сімейну потреби або отримання певної вигоди.

Публічний виступ - це виступ на заходах публічного характеру (зборах, конференціях, з'їздах, мітингах, симпозіумах, круглих столах і т.п.). Поширення її в творі, яке публічно демонструється, означає повідомлення конфіденційної інформації про особу в плакатах, гаслах, картинках, фотографіях і т.п., які виставлені (вивішені) для публічного ознайомлення, демонстрація відеокасети тощо.

Певні відомості про особу без її згоди збираються під час притягнення її до адміністративної, цивільно-правової відповідальності, у зв'язку із здійсненням військового обліку військовозобов'язаних, обліку осіб, які є збудниками інфекційних та інших небезпечних для населення захворювань, осіб, звільнених з місць позбавлення волі, паспортного обліку, обліку, який здійснюється в межах дозвільної системи тощо.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] : від 16.01.2003 р. // Офіц. сайт Верхов. Ради України. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Коментар до статті 182 «Порушення недоторканності приватного життя» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://yurist-online.com/ukr/uslug/yuristam/kodeks/024/179.php>